ఉన్నవాడికీ, లేనివాడికీ నిద్రపట్టక పోవడంలో ఆశ్చర్యం లేదా. ఎవరి కెట్లా తెల్లవారు తుందో? అనే ఆవేదన రెండవ వాడికీ తెల్లవారితే ఎటా? అనే ఆలోచన మరొక నిద్రపట్టే దెవరికి? వాళ్లోటి మధ్య తరగతి వాడికీ వాడి కేదిగుబూపుండ కూడదు నిజానికి కిలాయిలోంచ పరాయిపూరు. దుకాణంలో శాశా ఆఫీసులో బ్రాశా, ఏదెట్లా తెలవారినా ఫరాలేదనికి, కాని యీ భరవసా యీ మధ్య పోయింది అందుకే శాకు నిద్రపడ్డడం లేదు. శాశా దుకాణంలో బియ్యం లేవు చక్కెరలేదు పాపం దుకాణం బారేంచేస్తాడు పప్పులుపుల్లాయి కాని బాకవక్కర్లేదు మరి నిద్ర ఎట్లా పడుతుంది ఒకటేవేదన పండుకున్నంత మాత్రాన నిద్రవస్తుందా? పండనంత మాత్రాన నస్తువులు మనకి దొరుకు తాయా! అమ్మయ్య! ఏమిటో మగత వచ్చి పడింది. అంతలో కలకల అంటే మామూలు కలా! చిత్రాతిచిత్రమైనది.

ఆ కలలో నేను బ్రతుకుతూ చస్తున్నానట. కాదుట చస్తూ బ్రతుకుతున్నాట- ఎక్కడో గడియారం 24 గంటలు కొట్టింది. విచిత్రమే ఈ గడియారం "స్లోబా!" ఫాస్టా! ఇంతకంటే ఆగిపోయిన గడియారాలు మేలు. రోజుకు రెండుసార్లు ఖచ్చితంగా సరి యైన టైము చూపిస్తుంది! అరె! బాగా తెల్లవారిపోయింది. గబగబలాడి తినికుని దుకాణం వైపు పరుగెత్తాను. నిజానికి తెల్లవారలేదు ఇంకా బాగా చీకటిగానే వున్నది. అంటే ఆ రాత్రి సుమారు 8 గంటలు అయివుం టుంది. మునిసిపాలిటీ దీపాలు కళ్ళు మిక్కు మంటూనే వెలుగుతున్నాయి ఈ రోజు క్యూలో మొదటి వాడ్ని నేనే ననుకుంటూ ముందుకు నడిచాను అంతటి అదృష్టమా. అంతకుముందే ముగ్గురు చౌకదుకాణం వాకిట్లో ఉన్నారు ముందొక ముసలి అవ్వ పట్టి రొడ్డుమీదే పడుకున్నది. చెక్క నిదిగిన పీర వేలికలాగా ఒక బాలిక నిలబడ్డది పిల్లిద్దరికి మధ్య దుకాణం అగు నానుకుని కూలబడి తోగుకున్నాడొక ఒంటికాలివాడు. న్యాయంగా యీ అమ్మాయే రెండోస్థానంలో

ముళ్ళపూడి సచ్చిదానందమూర్తి

వుండాల్సింది. కాని యీ కుంటివాడు దెబరించి ఆ స్లాబాన్ని కాజేశాడట, శాశా అమ్మాయే చెప్పింది. దుకాణం వీడుస్నర గంటలకు తెరుస్తారట తరువాత సంగతి చూడవచ్చు తెమ్మని నేశా దుకాణం బ్రక్కగామన్న మరొక దుకాణపు అరుగెక్కి కూర్చు న్నాను. అంతే యేమిటో. మెరుపు మెలిసినట్లైంది. ఎవరు పప్పు? ఇక్కడ నీకేం పని!" పది గొంతుకలు కలసి ఒక్కసారి గర్జించినట్టు వినపడింది. లేచి నిలబడ్డాను. తలెత్తి చూశాను. ఎవ్వరూ లేరు.

"నీకు ధైర్యముందా? ఉంటే లోపలికి రా!" మళ్ళీ అదే గర్జన నిజానికి నే నెవ్వరికీ భయపడను. అప్పుడు వాళ్ళకి తప్ప కాని యీపారి వాళ్ళు భయంతో కొయ్యబారినట్టయింది. ఇంతట్లో ఒక విచిత్రం జరిగింది బహుశా అదెవ్వరూ నమ్మరేమో! దుకాణం వాకిటికి వజ్రకవచం లాగానున్నదునవ రేకుకున్న శాళాలు పాటంతటనే పూడి పోయి రేకుపైకి లేచింది. శాకు కళ్ళు పైర్లు క్రమ్మినాయి. రెండు బల్లెక్కలు లోపలి వైపునకు తెరచు కొన్నాయి. నన్ను రమ్మన్నట్టుగా మైశా పరేనని లోపలికి వెళ్ళాను. బల్లెక్కలు యథాప్రకారము మూసికొన్నాయి. అయిట రేకు మెల్లగా జారిన చప్పుడు వినిపించింది.

"అక్కడు మాలుమీద కూర్చో" ఒక కంఠం ఆజ్ఞాపించింది. మంత్రిచబడిన కాని బాగా కూలబడ్డాను. ఎవ్వరూ కనబడలు, ఏమిటిదంశా! రోటిలో తల దూర్చి రోకట పోటుకు వెరవడ మెందు కనుకొంటున్నాను చుట్టూరా చూశాను. అసలే నిండుబస్తాలు, మూటలు కుట్ట బడి ఒక దాని మీద ఒకటిగా పేర్చబడి నవి. ఒక బ్రక్కన కొయ్య పెట్టెలు, మరొక బ్రక్క సీసాలు, డబ్బాలు. రక రకాలు కొన్ని అమర్చబడి; కొన్ని చిందర వందరగా నున్నాయి.

"చూశావా! నీకు బుద్ధివుందా!" కెక్కిరిస్తూ ప్రశ్న "వదలిఇంశా లోపలికి వచా! మొద్దులాగా కూర్చున్నావే!"— లోపలికిదిశాను. ఇంశా లోపలిపోయి చూశాను. అమ్మయ్యో! ఎన్ని బియ్యపు వంచు లో! ఎంత కందిపప్పున్నదో కళ్ళు తిరిగిపోయాయి. అది లోపలిగది, ఆ దినిండా వెళ్ళలే! కాదు—పాలు— కాదు అది వంటదార. అరే! మరి నూరుశాలాంలోకి రావేం! "మన్నను కొంటున్నది మాకు తెలుసు. మామాట వింటావా! లేదా!" బియ్యం వంచుల మండి కాబోలు నిన్నించింది. "ఆహా కానికైశా, వ్యవహారానికైశా మొహా మాటం పనికిరాదంటారు, ఇచ్చితంగా అడుగుతున్నాను. వింటావా! చివశా!" వింటావన్నాను.—

"నిని అందరికి చెపుశావా"—— కంది పప్పుడుగుతూంది. శాకు పప్పు వచ్చింది. భయంతోనే చెప్పవన్నాను. "ఛీ మూర్ఖుడా! సభ్యాన్ని రాటం చశా!" —అన్నది పప్పు. నేను వినయంగానే చెప్పబోయే చెపుశావన్నాను "అయితే పైగదిలోకి! యెట్లాపోశాలో శాకు తెలియక తికమక పడుతున్నాను ఇంతలో కొన్ని కిండుడబ్బాలు దొర్లు కొనివచ్చి పైకి మెట్లులాగా అమరి పాయి. గబ. గశా యెక్కి పైకి వెళ్ళాను. అది ఒక విశాలమైన హాలు. అక్కడ ఒక కుర్చీ మాత్రమేయున్నది. విచిత్రం. కూర్చున్నానో లేదో. ఒక బియ్యపువంచి పైకివచ్చింది. కెంటనే అట్నోఅది బంగారం, కందిపప్పు విడి గానే వచ్చి ఒక బ్రక్కన కూర్చుంది. పరుపగా కెన్నెల కుప్పవలె వంతబార, కెంపులశాసివలె మిరపకాయలు, వస్త్రపు రకపు రాళ్ళవలె ఉప్పురాళ్ళు. యమ ధర్మరాజు తమ్ముడో అన్నట్లు పెద్ద చింతపండు ముద్దవచ్చి చేరిపాయి తరు వాత పెసరపప్పు, మినపపప్పు,అశాలు, జీలకర్ర, మెంతులు, వచ్చి తమతమ స్థానాల నలంకరించినాయి. పెద్దమోత రేగుకొంటూ కిరపకాయలు డబ్బాలు. మూశె డబ్బాలుచేరాయి. ఇవి శాకు మెట్లయిన డబ్బాలే పశారంభమైంది. పరిరంభమణగింది. ఇటు చూడు మగశా! బ్రాప్రక్కనే జొన్నలు, గోధుమలు, అనియెప్పుడే శేరివ యోగల్లగా నేనిప్పుడుచూశాను.

పటాశాలుగా పడివున్న బియ్యం వంచి నిటారుగా నిలబడింది. మాట్లాడు తూంది "ఏమిటి మోశకలి, ఎన్నాళ్ళీ చారుణశాడ; ప్రజలవంది మనల విడ దీసి, యెత్తుకవచ్చి, బస్తాల్లో కుక్కి, మనలనోరు నొక్కి చీటి గదుల్లోపెట్టి వేసినదెవరు? మన నోటికి శాళం పెట్టిన దెవరు? మాము లేమని విప్రవరాలు చేస్తున్న దెవరు? పోదరులారా! మీకు తెలుసు అరాశుమల పేరమ శా నోటితో చెప్పను.— మనలను శాశా హింసల పాలుచేస్తున్న, యీ మానవ రూపదానవులకు త్వరలోనే శాలము రానున్నది ఈ విషను పవస్సను గురించి మీ మీ అభిప్రాయాలు తెలియ జరశాలని కోరుతున్నాను." బియ్యపు బస్తా యేటవాలుగా గోడకొరిగింది అది కూర్చొటంశాబోలు మరెవ్వరు లేనేలేదు. "అదికాదు బియ్యం! శా పయ్యం. మనల్ని పూర్తిగా అన్యాయం చేస్తున్నారి వర్తకులు" అన్నది కంది పప్పు. అన్నా! ఏమిటి దీనికర్థం. ప్రొద్దున యెడుగంటలకు బియ్యాన్ని పరివయం చేస్తారని పొనం శాళ్ళు చూడు చేతి పనులతో, చిల్లర డబ్బు లతో రాత్రి రెండుగంటలకే వచ్చి నిల బడ్డారు, శాళ్ళ మొహాలు చూస్తే అద్దుకైశా యేడుపువస్తుంటే — ఆ అన్నను చూడు పండు ముసలిది— రామ రామ. అసకూడదుగాని—శాలి పోశే! పెసరపప్పు నసికింది ఇంతట్లో యెవరిదో యేడుపు. "ఎందుకేడుస్తావు చక్కెర! ఎంత బియ్యనిగుండె నీది. నీకన్నీళ్ళే బియ్యగానున్నాయి ఊరుకో" బ్రక్కనే వున్న కందిపప్పుదార్చింది. ఊరుకుంటాను. చూస్తూచూస్తూ పురి పెట్టుకోలేనుగా! పేనుడగానే లేదని చెప్పుచున్నారి దొంగ వ్యాపారాలు. నన్ను తడిపి అముతున్నారు, పెసెంత రుచికలదాన్ని యెంత శుచి గలదాన్ని అయ్యయ్యో!

పసిపాపకు పనికిరాదాన్ని! ఒక రాశసుడు జొన్నపిండి కలిపి అమ్ము తున్నాడు. మరొకదొంగ గోధుమపిండి కలిపి అమ్ముతున్నాడు. ఈ క్యూలో నిలబడిన అపిల్లను జూడు. మొన్న నేను శాశాలని దుకాణదారు శాళ్ళమీద పడ్డడి. లోపలనుండి చూస్తూనే వున్నాను. పేపేమి చెయ్యను గోవె వంచుల్లో పన్నుకట్టేసి నా నోరు కుట్టేసి వుంచారు ఎదుకమ్మా! అనుకుంటే తప్పు ఆ జొన్నమ్మకు. గోధుమయ్యకు కోపము రాగలదు!—

"కోపానికేముంది చక్కెరా! నీయంతటియగా మేము మాట్లాడలేము మేము మాత్రమేం చేయగలం? నీతో కలవడం మాకేం మోశా! మనమంశా యీ వ్యాపారస్తుల చేతులో కీలు బొమ్మలం."— ఇది జొన్నమ్మ గోధు మయ్యల వేదాంతం. కందిపప్పు! మీ పప్పులపన్నింటి ధరలను పెంచాశారే! నాతో శాశే" అధ్యక్షులవారి పలకరింపు "అధ్యక్షమహాశయా! వర్తకులశా పక పాతం లేదు. ఆహారధాన్యాల పన్నింటి మీదా సమానమైనవచూపే." గల గల శబ్దం విన్పించింది ఒక మిరపకాయ పీటుపొశాయలాగ యెగిరింది."నాకు వళ్ళుమండుతుంది. ఎంతశాల మీ పొశ నిక దౌర్జన్యం. దీనికి పరిష్కారమే లేదా! ఓటియ్యం, పప్పూ, ఓటొన్నమ్మా గోధు మయ్యా, మీ తప్పచప్పని వ్యవహారాలు నాకు పనికిరావు ఇంశా యీ చక్కె రమ్మా ఒక జొన్నూ! కన్నీళ్ళుకార్చుట మినహా యేమీ చేశగారు. చేనిక పూరు కోలేను."

"మరేం చేస్తావు మిరపా! కన్నీళ్ళు కార్చశ—"

"జొన్నమ్మా! యేమిచేస్తాశాగంగా శాల కొద్దీకన్నీళ్ళు కార్చిస్తా తెలిసిందా తలచుకోవ్వానంటే—నన్ని పొడి పొడి చేసి—వాళ్ళదుకుగూడ కొపం రావడం లేదు. చానికి రంగేసి అమ్ముశాడా దొంగ, వాడుకునే వారందరు నన్ను తిట్టడమా చూస్తున్నా."

"మాటలు కోటలు దాటు తున్నాయి—"

"ఓ గోధుమయ్యా! నీ శాసు డు మాటలు వావద్ద చెప్పకు, నీ సాగే వ్యవహారం శా దగ్గర పోగదు."

"చేపేది చెప్పు. ఈ చీకటిగదిలో చిందులశాలేశా?"

"ఓ పప్పూ. నీ పెసర పప్పకబుర్లు చెప్పకు"

"చేసెశా లోకువ. వాదర మాత్ర మేం తక్కువశా" పెసర పప్పు శాత చెట్టింది.

"తక్కువ తిన్నవారెవరు. ఇనుము లాంటి పన్ను మినప్పప్పును—"అసై వ మాట పుడ్రెకంలో పెగల లేదు.

"ఈ పప్పులు వాదగ్గర వుడకవు" ఉప్పు చిటపటలాడింది.

"నీం ఉప్పూ నీకు రోషమే పశార్థ తులశారి పరవం.

"శాదా మహాప్రభో! నేను తెల్ల బడాలని, నాలో సుద్దకలిపి అమ్ముకు న్నాడు.చీట్లు వర్తకులా! పట్టబందిపోటు దొంగలు పెద్దలు, ముఖ్యులైన మీకే శాళ్ళు. రప్పలు, మట్ట పోటు కలిపి అమ్ముతున్నారే, శా బో టి ముద్రు డొశ లెక్కశా"

"ఉప్పూ, శారం....మీ యిద్దరికి పొత్తు బాగా కుదిరిందే"—అన్నది బియ్యం.

"కుదిరింది తప్పా! పప్పు బియ్యం కుదిరి పప్పన్నం శాలేదా! మిరపకాయ మరచుర చూసింది.

"మానవాళి కంతకూ మనందరి అవ సరము వున్నది. ఆహార పదార్థాలన్నీ సమపాళాల్లో కలిస్తేనే ఆరోగ్యమైన ఆహారం మరి— బియ్యం సమాశావం.

"అందరి మాటా పరే పనిపిల్లలమండి పండు వృద్ధుల వరకు నేను లేనిదే గడ

స్నేబ్

వదే— కంకం గద్దదమైంది చక్కెరకు

"మా మాశేమిటి బియ్యంగారూ. తెల్లంలేనిదే యెట్లా? అన్నంలోనికేమి లేకపోయినాపచ్చిపులుసై వాపుండవర్దా "కాదన్నావా. పిల్లలేడుస్తూంటే నవ్విం చేది తెల్లమేగా! నీ పేరే చింతపండు ఎప్పుడూ చింతే' నవ్వుతూనే అన్నది బియ్యం

"నోరు బాగుండకపోతే యింతచింత పండు రెక్కయిబా నోట్లో వేసికొనవ బుద్ధి పుట్టదా!— శాకు చింతఅంటారే కాని మామూలుగా చింతచెట్లన్నీ శాస్తుండ గానే. నేను ప్రజలకంగోక పోతున్నా నవే చిత శాకు దట పప్పా! మనల నందరిని దాచిదాచి యీ చీకటి బజా రుల్లో యీ గోదాముల్లో కుక్కివేసి అ... యకులైన మీ ప్రజలను యీ వర్తకులు యీ హర్తకులు దోస్తున్నా రనే చింతవుండటంతప్పా!" చింతపండు మోహం వల్లగా కమిలిపోయింది తప్పు లేదమ్మా. చింతవుంటుంది. మన మను గడ ప్రజలకోసం. మనల్ని పండిస్తున్నది రైతుజనం. కాని మన బజకులు యీ చీకటిగదుల్లో" ఓదార్చింది పప్పు"దీనికి మార్గాంతరం లేదా!" పండ్లుకొరికింది మిరపకాయ.

"మా నెమ్మ, నెయ్యక్కలు—యెక్కడ కనవడ లేదు"—. అడిగింది బియ్యం "మిరపకాయలు శాల్చుకు తినడానికి గతిలేదు ప్రజలకు— ఇంశా మాపూ నేను న్నది. మా నె కొనగలవా రెందరు? ఏది నా నోనోవర్తకుడు రెపికే తెలియా ల్సిందే గదా! నిగ్గు "నిగ్గు" "నెయ్య శ్కా! నిన్నటలు గుర్తేపట్టలేకుండా వున్నాము. పలకరించింది పప్పు

"పొన పప్పూ ఇప్పుడు నేను నేను గాను. ఒక విధంగాపూర్వకుశానినిని శాలో ఒకటూ కలిపేది. పవస్తుతి అని కొప్పుకుని శా దిబ్బు అని యెమిశే మిటో ఒక్కొక్కప్పుడు వర్తకుడు బ్రాసి పెట్టిన లేబిల్ డబ్బామీద లేకపోతే నన్ను పేసే మరచిపోతూ వుంటాను", "మనకు వుండగానే వరుకు లేదంటూ ధరలు పెంచేస్తున్నారుయీటాకుశ్యాపా రస్తులు. యెంత కుతంత్రం! యిది కుట్రతప్ప మరేమిగాదు పీళ్లు మీద ప్రజాధీనం ప్రాణాలతో చెలగాటం ఆడు తున్నారు. ఇది సహించశాని విషయం. మిరపకాయ పటపటలాడింది.

"మనము ప్రేకపడి లాభంలేదు."— జొన్నమ్మ పణిగింది. "ఊరుకొనిలాభం లేదు."—గోధుమయ్య పాగడిశాడు. "అయ్యా! కంచె గట్టిగావుంశే చేలోకి గొర్లెటావస్తాయి"? బియ్యం వ్యం గ్యంగా ప్రశ్నించింది. ఇంతట్లో పడ గళ్ళు శా వకుకిపడ చప్పుడు నేను భయంతో—కళ్ళుమూసుకున్నాను. కళ్లు తెరిచిచూశునుగశా యెదుదుగుండా రకరకాల కూరగాయలరాసులు. ఒక క్షణం నిశ్శబ్దం. రయ్యనిగాలి వీచినట్ల యింది.

"ఈ పరుగు పందెంలో యెవరు విజే తలో శేలాలి. నిజానికిమిమ్మల్నికలను కునేందుకే మమ్మల్నివరుగెత్తిస్తున్నారు మాధరలు పెంచేస్తున్నారు." కూర గాయలేశ్రగ్రీవంగా మాట్లాడి అదృశ్య మైశాయి.

"అసలీ తప్పంశా ప్రభుత్వంశారిది. శారికి తెలియదా! అశారి భాశ్యాల ధర లాశాశాని కంటుతున్నాయని—— తెలుసు. ముమ్మాటికీ తెలుసు" మిరప కాయ ప్రేలింది.

"మరేందుకు ధరల పదువులోనికి తీసుకొనిశారు? ఈ రాకసుల చెందు కుకిలియ్యరు? చేశగాశా? పువ్వు చిట పటలాడింది.

"చేశగాకగాదు. బియ్యదానికిష్టము లేక, ప్రభుత్వం పెట్టె శాళంలోపలి యీలాంటి గుత్తాస్వామ్యపారస్తుల జేబుల్లో నున్నాయి. మాయలమరాఠి ప్రాణాలు చికాకులో వున్నట్లు. మిరపకాయ గర్జిం చింది.

ఇంతట్లో బడబడా చప్పుడు,శాపేవు అలంకి కిరపకాయలు పీపాలు కొన్ని చిన్నచిన్న డబ్బాలు, అగ్గిపెట్టెలు, సిగ రేటు పెట్టెలు, చేరాయి అంశా రణ గొణ ధ్వని. అశాశావరణంలో ఎవరో యిద్దరు మనుష్యులు మాట్లాడుకుంటు న్నట్టు—" అదిగాదు పరుకెందుకు విడు దల కోయరుమీరు?" ఆహారపదార్థాలను ఎందుకు కత్తిచేస్తున్నారు?

"అవసయం మీకూ తెలుసు. డబ్బు మీద ఆశలేనివెవరికి? మీ వరకు ఆశ లేదా? మీ సంఘానికిచ్చిన విరాళాలు, మీయెన్నికలకైన ఖర్చులు, అప్పుడప్పు డాఫీసర్లకిచ్చే లంచాలు — యివన్నీ యెక్కడనుంచి వస్తున్నాయని మీ వుద్దే శ్యము! మా యిళ్ళల్లో శాకుకేమవు లున్నాయా? కల్పవృక్షాలున్నాయా దీనికి మే మొక్కళ్ళ మే కారణంగాదు. ప్రజాశికలపేరిట యిష్టమువచ్చినట్లు దేశంలో డబ్బు విర జిమ్మారు మీరు. ఆ దీగాశ దేశంలో దొంగడబ్బు చెలామణి అవుతోంది. మీ లెక్కకు వచ్చిన దొంగడబ్బే రెండువేల కోట్ల రూపాయలున్నది. లెక్కకురాని దెంతో మరి? కనుక ప్రభూ! మనమొకరి నొకరు నిందించుకొని లాభంలేదు. కలిసి వుండటమే శ్రేయస్కరము. మునిగిశే యిద్దరము మునుగుదాము. ప్రజలగోల కర్థంలేదు. తుఱదోశవ, యీ అలజడి, యీ ఆలోచన యెన్నికలకు ముందుండ వలసినది. ఇప్పుడెడి స్తే యేమి లాభం? ఇక కత్తిఅంటారు. రోగాలురావడా కి రోగాలువస్తే మందులు-అదీ కత్తియే- అందువలన డాక్టర్లు అవసరం యిట్లాగే యిదొక గొలుసు.

మీరు మొహమాటస్తులు మీకందరికీ పనులుంటాయి. మీరెవరిని కాదనలేరు, అంటే మీకు కోపం రాగలదు మీకొక సిద్ధాంతం లేదు, తిగ కదిపితే డొంక కదులు తుంది—కృతజ్ఞులము.

ఇంత వరకుకంటే యెక్కువ వుండ లాదని ముందే ప్రకటించారు. దొరికి తే గదా దొంగ పెలవు"

మాట లాగిపోయి బాయి. గాలి స్తంభించినట్లయింది

"ఓ మొద్దూ! నిన్నాశా? ఓ మట్టి ముద్దా! ఓ చలిమిడి ముద్దా! తెలిసిందా! నీకు సిగ్గేవుంటే, బుద్ధేవుంటే ఓ సామాన్యుశా! నీకు నిజంగా ఆశతే వుంటే, ఓ పంసారీ! ఓ కూలీ! ఓ రైశా! ఓ ఉద్యోగి! ఓ నిరుద్యోగి! నీకడుపు నిజంగా శాలుతుంటే, యిటా కూర్చో గలవా? పో! పో! ఆకలున్న వాడికి అవసరమున్న వాడికి ఆలోచన వుం టుంది. ఆ వేదన వుంటుంది. అవసరం తీరిందా కాని నిద్రరాశాదు. పో! చూస్తానే! ఈ నిజం ప్రజలకు చెప్పు. బుద్ధికలిగి ఘుజం ఘుజం కలపండి నిజాన్ని తెల్పండి. ఆహార ధాన్యాలన్ని నామీ దకు వచ్చినట్టయింది. మిరపకాయ నాకంట్లో పడినట్లుంది. నా వెనుకగా వచ్చే. కొన్ని డబ్బాలు నన్ను ప్రేందకు పెట్టిశేశాయి. కళ్ళు తెలుచి చూడుదు గదా మశళ మంచంలో నేను బాగా తెల్లవారిపోయింది. గబగబ లేశాను ఈ పూట కూడ "క్యూ"లో చివరి వాడను కేనే నేమో!—

రేకి పంచి తినుకొని, చిల్లర డబ్బు లకు ప్రక్కింటి శెళ్ళాను ఇది కథగాదు

ప్రేమికుడి నిర్వేదం

ఇంకా తిరుపతి కొండలు మరుపు రాలేదు కొండమెట్టవలె దారి మలుపులవలె నిద్దుర్గిరిపుల వరుసల వలె ఊపాలు సాగిపోతున్నవి హుం డీలో డబ్బులవలె హృదయంలో పేరు కొంటున్నవి. తియనితీలపులు మాయని మమతలు మది లో ముసురుకొంటు న్నవి కండ్లుమూసినా, తెరచినా ఆ మనోహరమూర్తి ఎదురుగా ఆగుపి స్తోంది

"శేఖరం—శేఖరం—. తల్లి పిలుపులో ఇహ లోకంలో పడ్డాడు శేఖర్". "నీ పెండ్లి విషయం మాట్లాడాలని కర్మ గారు రేపే వస్తున్నారు నీకేమి అభ్యం తరాలేదు కదా. పేమ. దైవం మమకారాలకు ఇవన్నీ వారి ఆనిస్కార ణలు శాలోలు. అయితే పేపెవరు-నీలి మెవరు కుసుమెవ్వరు-

అంతులేని ఆలోచనలతో అర్ధరాత్రి దాటింది.

శేఖరు చేయిపట్టుకుని లాక్కెళు తూంది. నీలిమ ఎక్కడనని అడిగితే దైవ్యం శెప్పలేయింది. చేయివిదిలించు కోబ్రయత్నం చేశాడు. నీలిమగట్టిగా పట్టుకుని అతని ప్రయత్నాన్ని నిష్ఫలం చేసింది. మెల్లిగా మేడమెట్లు దిగా రిద్దరూ. ఒక చేశలో శేఖరు చేయిపట్టు కుని మరొక చేయితో తలుపు తీసింది- నీలిమ తలుపు చప్పుడు కెవరైశా లేస్తారేమోనని భయపడ్డాడు శేఖరు. తలుపు తెరుచ బడింది కాని అమార్గం ఎటు తీసికెళ్తుందో శేఖరు కరోమ నయంగా వుంది. చుట్టూ చీకట్ల ధిం వ్యాపించియుంది. ఆకాశంలో నక్ష త్రాలు మినుకుమినుకు మంటున్నాయి. చంద్రుడు వారితో పాటే ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. అలా యెంత దూరం యెంత కాలం నడవాలో శేఖరుకర్థం కాలేదు. ఇక నేను నడవలేనంశామను కున్నాడు, కాని పెదవులు విప్పలేక పోయాడు. కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి తనకళ్ళను కాశే వస్తున్నట్లేపోయాడు.

ఇక్కడికెందుకు తోలుకొని వచ్చావ్ మనసులో అనుకున్నాడు శేఖర్.

తిరిగిఅదేచెట్టుక్రిందకూర్చున్నారిద్దరూ కిలాకిలావస్త్రాది నీలిమ. అతనిలో మాతనోశ్చాహం పెల్లుబికింది ప్రక్క నున్న వరోవరం మండి చల్లనిగాలి విస్తోంది. గతం జ్ఞప్తికి తెస్తోంది. అను కోకుండా రెండు రోజా పుప్పొలు కోసు కొనివచ్చాడు. తల్లి పెట్టమన్నట్లుగా అతనివై కొరిగింది నీలిమ, ఆమెకళలో గులాబీ పెట్టబోయాడు. అకస్మాత్తుగా తనకు నీలిమేమీ దయిజ్ఞ ప్రికి వచ్చింది కాని నీలిమస్పర్శతో తనను తానుమర్చి పోయాడు. పూలమత్త లలో అమర్చాడు. గలగల నవ్వుతూ అతని కళ్ళల్లోకి చూచింది నీలిమ. అనే చిలిపి కళ్ళు అతణ్ణివశంచేసుకొన్నాయి అతని పెదవులపై యేదో మృదువుగా మధురంగా తగిలింది. అవ్యాయం అని యోపించింది హృదయం —పెదవులు విడివడ్డాయి-

నీలిమా- అన్నాడు శేఖర్-

ఊ!

తప్పుకదూ-

పడితప్పు-

జలాపన్ను-

ఎవరిది తప్పు-

నీది-

హుదా నీదా-వాడు తప్పుశానిది నేను తప్పెలా కాశుంది-పరాయి పురుషుని-అర్ధరాత్రి.

చాల్చాలు ఎవరు తపశారు? ఎవరు పరాయివాడు? ప్రేమించిన పురుషుడేలా పరాయివాడవుశాడు? నేనెప్పటికీ నీ జాన్లేవని మీరు చెప్పలేదూ మీ మనసూ మీ శరీరం సర్వమూ శాకేశని ప్రతిజ్ఞ చేయలేదూ. లోశానికి తెలియకుశ్నా లో కేళ్ళరుడి కిడాంశా తెలియదూ!

తెలుసు శాకు తెలుసు కాని నేశా వాడఅనిపిశాకుణ్ణి సర్వ స్వతంత్రుణ్ణి అదిపూర్వజన్మలాంటిది నిజానికి నేను అంటే మీకు కోపం రాగలదు మీకొక సిద్ధాంతం లేదు, తిగ కదిపితే డొంక కదులు తుంది—కృతజ్ఞులము.

ఇంత వరకుకంటే యెక్కువ వుండ లాదని ముందే ప్రకటించారు. దొరికి తే గదా దొంగ పెలవు"

మాట లాగిపోయి బాయి. గాలి స్తంభించినట్లయింది

"ఓ మొద్దూ! నిన్నాశా? ఓ మట్టి ముద్దా! ఓ చలిమిడి ముద్దా! తెలిసిందా! నీకు సిగ్గేవుంటే, బుద్ధేవుంటే ఓ సామాన్యుశా! నీకు నిజంగా ఆశతే వుంటే, ఓ పంసారీ! ఓ కూలీ! ఓ రైశా! ఓ ఉద్యోగి! ఓ నిరుద్యోగి! నీకడుపు నిజంగా శాలుతుంటే, యిటా కూర్చో గలవా? పో! పో! ఆకలున్న వాడికి అవసరమున్న వాడికి ఆలోచన వుం టుంది. ఆ వేదన వుంటుంది. అవసరం తీరిందా కాని నిద్రరాశాదు. పో! చూస్తానే! ఈ నిజం ప్రజలకు చెప్పు. బుద్ధికలిగి ఘుజం ఘుజం కలపండి నిజాన్ని తెల్పండి. ఆహార ధాన్యాలన్ని నామీ దకు వచ్చినట్టయింది. మిరపకాయ నాకంట్లో పడినట్లుంది. నా వెనుకగా వచ్చే. కొన్ని డబ్బాలు నన్ను ప్రేందకు పెట్టిశేశాయి. కళ్ళు తెలుచి చూడుదు గదా మశళ మంచంలో నేను బాగా తెల్లవారిపోయింది. గబగబ లేశాను ఈ పూట కూడ "క్యూ"లో చివరి వాడను కేనే నేమో!—

రేకి పంచి తినుకొని, చిల్లర డబ్బు లకు ప్రక్కింటి శెళ్ళాను ఇది కథగాదు

కథానిక

తరముండదని వదిన నాతో చెప్పింది అందువా కుసుమ నీకు చిన్నప్పటినుండి పరిచయం స్నేహంకూడాను చదువూ చక్కదనమూ కలపిల్ల అర్థబలం. అంగ బలం అన్నీవున్న సంబంధం. నాన్నకి సంబంధం అన్ని విధాలా వచ్చింది. శర్మగారితో సంబంధం సాఖాత్తు మంత్రి గారితో వియ్యమందినట్లే"— అంటూ తెచ్చిన కాఫీ కప్పు శేఖరుముందుంచి వెళ్ళిపోయింది తల్లి. స్టేషన్‌లో నిలబడి బండిని ఎక్స్‌ప్రెస్ క్రాస్ రెసిపటుగా-

నిస్పృహుడయ్యాడు పర్యేంద్రియా లొక్కసారే పమ్మె చేశాయి బదులు చెబుదామని విడివడని పెదవులప్లేవుండి పోయాయి నిశ్శబ్దాశ్వాసాలు నిలచి పట్టగా-హృద్గతి ఆగిపోయినట్టుగా-శరీరం స్తంభించినట్టుగా అనిపించింది అలా ఎంతకాలం గడిచిందో ఆతనికే తెలీదు. తిరిగి తేరుకునేశాగా కళ్ళలో నాళి చల్లదిపోయింది శోకజాలికి పిలుపు వచ్చింది. ఆశలి లేదనిచెప్పి వెళ్లి పడక పై మేను వాల్చాడు శరీరం చల్లబడు తోంది కాని చెదరు వేడెక్కుతోంది. సంకులసమరం జరుగుతోందని హృద యంలో ఆలోచన ప్రవంతి కట్టలు తెంచుకొని పారుతోంది. తుణంత్రికం నీలిమను వదిలివచ్చి సమయంలో కలిగిన

పూలబాటలో వాడి ముళ్ళు

(శీర్షిక తరువాయి)

పోయి. అంద హీనంగా తయారు యింది అనుకున్నాను.

నేను తెప్పుడు నీరజ తరమా మా యింటికి వస్తూ పోతూ ఉండేది.

ఎప్పుడయ్యా అమె నా కంటబడితే తలవంచుకునేది కళ్ళల్లోని నీరు నాకగు పడకుండా.

నాలుగయిదుసార్లు డబ్బు అవసర మొస్తే ఇచ్చాను మా శ్రీమతిద్వారా. "ఎలాంటివారికిఎంతెంతగతికివడుతుంది." అనుకున్నాను మనసులో.

ఒక రోజు మా శ్రీమతి తెప్పి న మాటల్లో నా మనసంశా బాధతో విల విల్లాడిపోయింది.

నీరజ భర్త ఆ రాత్రి ఎవరో స్త్రీని వెంటతీసుకుని వచ్చాడట. నీరజ ఏదో అంటే బాగా బాది ఇట్లోనుండి బయ టకు వెళ్ళగొట్టాడట.

నెల రోజుల తరువాత ఒక రోజు ఆఫీస్ నుండి రాగానే మా శ్రీమతి పిడుగులాటి వార్త నాచెవిని చేసింది!

గుండె ఆగినంత పనయింది! వెంటనే నీరజ యింటికి పరుగెత్తాను. ఇంట్లోని భయంకరమైన దృశ్యాన్ని చూడలేక పోయాను!

తిరపకాయిలు మంటల్లో కాలిపోయి. చిత్రకృతంగా గుర్తుపట్టలేని స్థితిలో నేల మీద పడి ఉంది నీరజ.

వళ్ళకు చేపడుస్తూ కూర్చున్న ఆమె భర్తమీదికి బాధ్యత్ట్టి మళ్లింది.

అదిరిపోయాను!! అతడు ర....మా....న....తి !!—

ఒక్కతణం కూడా అక్కడ నిలబడ లేక యింటికి వచ్చేశాను

వి. సదానంద్

నీలిమ నిజంగా ప్రేమిస్తోందా—ఛీఛీ నీలి మపై అవిశ్వాసమా- నీలి ప్రేమ మను పంచేహి చడ ? ఇంతకన్నా ఆత్మ వంచన మరేముంది అనలు ఈప్రేమ ఎలా సృష్టించబడింది. దీనిలో యదార్థ మెంతవరకు? తను కుసుమను మాత్రం ప్రేమించలేదా-అన్నా తన మనస్సులో తలెత్తుతున్న ఈ వెఱ్ఱి ప్రశ్నలకు నిజమ సమస్యలకు పరిష్కారమేమిటి-అనుభ విస్తే కాని అంతుకనుక్కోలేనిదీ జీవన సమస్య ఈ సమస్యేమనలో జీవితం బలిశానవలెనందా!భగవన్-హేభగవాన్-

అసలు భగవంతుడంటూ ఒకడు వున్నాడా? ఉంటే ఈ బలిన సమస్యనిలా సృష్టించాడు ఎలా పరిష్కరిస్తాడు. నిజంగా సృష్టి అంటూ పేరేవున్నాదా లేక అది మానసిక శాస్త్రవేత్తల అద్భు తపు సృష్టిశాదు కదా. పేమ. దైవం మమకారాలకు ఇవన్నీ వారి ఆవిష్కార ణలు శాలోలు. అయితే పేపెవరు-నీలి మెవరు కుసుమెవ్వరు-

అంతులేని ఆలోచనలతో అర్ధరాత్రి దాటింది.

శేఖరు చేయిపట్టుకుని లాక్కెళు తూంది. నీలిమ ఎక్కడనని అడిగితే దైవ్యం శెప్పలేయింది. చేయివిదిలించు కోబ్రయత్నం చేశాడు. నీలిమగట్టిగా పట్టుకుని అతని ప్రయత్నాన్ని నిష్ఫలం చేసింది. మెల్లిగా మేడమెట్లు దిగా రిద్దరూ. ఒక చేశలో శేఖరు చేయిపట్టు కుని మరొక చేయితో తలుపు తీసింది- నీలిమ తలుపు చప్పుడు కెవరైశా లేస్తారేమోనని భయపడ్డాడు శేఖరు. తలుపు తె